

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی علوم پلیسی- جرم‌شناسی در نظام اثبات‌گرایی و اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، دوره 20، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

مهدی مقیمی

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: پلیس امروزی در مواجهه با جرایم به‌عنوان یک متخصص علت‌شناس وارد عمل می‌شود. اتخاذ این رویکرد در پلیس مستلزم آشنایی و بهره‌گیری او از علوم جرم‌شناختی است. علوم جرم‌شناختی را می‌توان در سطوح و ابعاد مختلفی مطالعه و بازشناسی کرد. یکی از مهم‌ترین ملاحظات در این بازشناسی، توجه به مبانی است که از اهمیت خاصی برخوردار است. هدف مقاله حاضر، مطالعه علوم جرم‌شناختی با رویکرد اثبات‌گرایی و مقایسه آن با آموزه‌های قرآنی است. این امر مستلزم توجه به سه حوزه است: روش، مفهوم و دستاورد. روش: این پژوهش، از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی است. پژوهش با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، منابع اینترنتی، مقاله‌ها، پژوهش‌های لاتین و فارسی و مطالعه آثار موجود در زمینه اثبات‌گرایی و آموزه‌های اسلامی مرتبط با رفتار مجرمانه انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات فیش‌برداری است. یافته‌ها و نتایج: در بحث «روش»، همه جرم‌شناسان غربی اعم از خردگرا یا تجربه‌گرا، برای شناخت جرم، به تناسب از یک «روش» یعنی استقرا، قیاس یا تمثیل بهره می‌گرفته‌اند. در دوره رنسانس، استقرا بر تکیه بر علوم تجربی وارد مطالعات جرم‌شناختی شد. با حاکمیت استقرای تجربی بر علوم جرم‌شناختی، محور اساسی و اصلی جرم‌شناسی یعنی مفهوم، رو به زوال نهاد؛ زیرا بسیاری از امور ماورایی، به‌ویژه خدا، روح، نفس، اراده، فطرت، معنویات و... به تجربه (عمومی و فراگیر) در نمی‌آید. این در حالی بود که در آموزه‌های قرآنی، امور یادشده اساس مطالعه انسان و رفتارهایش تلقی می‌شوند. بدین ترتیب از نظر علمی، مفهوم «طبیعت» جایگزین مفهوم آفرینش و «زیست‌شناسی جنایی» موفق و موثق‌ترین علم برای بررسی و مطالعه رفتارهای مجرمانه حیوانی به نام «انسان» شد. دستاورد اصلی علوم جرم‌شناختی غربی روی‌آوری به ماتریالیسم و رواج تفکر «ماشین‌گرایی» بود. این، دقیقاً نقطه مقابل تفکر اسلامی بود که عموماً همه امور را «اندام‌واره» تلقی می‌کرد. تفکر اندام‌واره را به‌وضوح می‌توان در بسیاری از آموزه‌ها و اندیشه‌های اندیشمندان اسلامی از جمله «جهان اکبر و جهان اصغر» ملاحظه کرد.

کلمات کلیدی:

علوم جرم‌شناختی اسلامی، علوم جرم‌شناختی غربی، روش تحقیق، رویکرد اثبات‌گرایی، استقراء

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1172555>

